

Memo aan de raad



Aan : de gemeenteraad
Van : het college van burgemeester en wethouders
Cc : secretaris-directeur a.i.
Datum : 16 augustus 2016
Onderwerp : reactie college op verslag van bevindingen 2015

Inleiding

De verantwoording over een boekjaar wordt afgelegd door middel van de jaarstukken. De jaarafsluiting was dit jaar, meer dan andere jaren, een intensief proces. Ook voor de accountant was het een turbulent jaar. Maar de accountant geeft ons complimenten over de inzet en de inspanning die geleverd is om de accountant te voorzien in de benodigde informatie. De doorlooptijd van de controle was veel langer, vragen die normaliter mondeling beantwoord werden kwamen op de lijst met openstaande vragen en er zijn aanvullende controles gevraagd die in eerdere jaren niet vereist waren. Dit alles heeft te maken met de aangescherpte controlewerkzaamheden van de accountant.

Wij hebben van dit jaar geleerd en gaan met deze ervaring aan de slag om het proces verder te verbeteren.

Deloitte Accountants BV heeft meer tijd nodig gehad om de door ons opgestelde jaarstukken 2015 te controleren. Hiervoor zijn zij afhankelijk van de verantwoordingsinformatie met controleverklaringen vanuit de SVB (pgb's), de RIGG (jeugdzorg) en de gemeente Groningen (WMO/AWBZ). Deze partijen hebben hun gegevens later aangeleverd dan gepland. Overigens is dit een landelijk probleem waar alle gemeenten mee te maken hebben gehad.

De verantwoordingsinformatie van deze partijen is beoordeeld door de accountant en de accountant is gebonden aan interne en externe kwaliteitsreviews.

De accountant heeft de controle uiteindelijk op 5 augustus 2016 afgerond en geeft haar bevindingen in het verslag van bevindingen. Daarmee is de wettelijke termijn van 15 juli overschreden waarop de gegevens aangeleverd zouden moeten zijn bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken en de provincie. Het Ministerie heeft de gemeenten echter uitstel verleend tot uiterlijk 15 augustus 2016. Inmiddels hebben wij de definitieve jaarrapportage 2015, controleverklaring en het verslag van bevindingen verstuurd naar het Ministerie en de Provincie Groningen.

In deze memo staan de belangrijkste punten uit het verslag van bevindingen. Daar waar nodig zijn deze punten voorzien van een reactie.

In de raadsvergadering van 12 juli jl. heeft u een eerste reactie ontvangen op het concept verslag van bevindingen (exclusief sociaal domein). Zowel deze reactie als het verslag van bevindingen is ook besproken in de auditcommissie op 23 juni jl.

Kernboodschap

Een goedkeurende verklaring met beperking

De accountant heeft een goedkeurende verklaring met beperking afgegeven over de jaarrekening 2015. Het oordeel met beperking is het gevolg van de onzekerheden die zijn geconstateerd in het sociaal domein. Dit wordt veroorzaakt doordat onvoldoende controle-informatie verkregen is van de Sociale Verzekeringsbank (pgb Jeugd en WMO), de uitvoeringsorganisatie RIGG (Jeugd) en de gemeente Groningen (WMO).

Naar het oordeel van de accountant geeft de jaarrekening overigens, uitgezonderd het sociaal domein, een getrouw beeld en is deze rechtmatig tot stand gekomen.

In het verslag van bevindingen geeft de accountant een aantal zaken mee die zij bij de raad onder de aandacht wil brengen. De volgende zaken worden toegelicht:

- Financiële positie (paragraaf 1.3)
- Het sociale domein/decentralisaties (paragraaf 1.5)
- Interne beheersing (paragraaf 5)
- Automatisering (paragraaf 6.3)

Financiële positie staat onder druk (paragraaf 1.3)

De accountant geeft aan dat de door het rijk opgelegde bezuinigingen en de invoering van de drie decentralisaties vanaf 2015, de financiële positie van de gemeente onder druk kan komen te staan. Daarnaast geeft de accountant aan dat de werkelijke lasten het begrotingsniveau in 2015 met € 1,1 miljoen overschrijden en dat de lasten ten opzichte van de gerealiseerde lasten over 2015 met € 1,9 miljoen verlaagd zouden moeten worden.

Reactie college

Voor het eerst in jaren zijn de inkomsten van De Marne hoger uitgevallen dan de uitgaven (k€127). Gedurende het jaar is besloten om voor diverse zaken gelden te storten in en te onttrekken aan de reserves. Per saldo zijn meer gelden onttrokken dan gestort in de reserves voor een bedrag van k€ 1.807. Hierdoor komt ten opzichte van de actuele begroting het rekeningresultaat k € 1.934 voordeliger uit.

Het positieve resultaat heeft voornamelijk betrekking op:

- de uitgaven aan de decentralisaties zijn lager dan begroot. Dit betreft met name de uitgaven aan de persoonsgebonden budgetten (€ 0,6 mln);
- teruggave BTW over de periode 2008-2013 (€ 0,5 mln);
- enkele verplichtingen en uitgaven zijn om diverse redenen niet uitgevoerd. Deze uitgaven vinden alsnog plaats in 2016 (€ 0,4 mln);
- er is een aantal incidentele mee- en tegenvallers. De meevallers zijn o.a. een hogere algemene uitkering, een lagere bijdrage aan werkvoorzieningsschap Ability, aanbestedingsvoordelen op investeringen en het ontvangen van vergoedingen voor het gaswinningsdossier. In verband met de tegenvallende vraag naar bouw kavels heeft er een afwaardering c.q. storting in de voorziening plaatsgevonden op een tweetal exploitatieopzetten. (totaal mee- en tegenvallers € 0,4 mln).

In de jaarstukken is een gedetailleerde analyse van de verschillen opgenomen per programma.

Wij zijn er in geslaagd om de structurele bezuinigingen van €1,3 miljoen tot een goed einde te brengen. Het in 2014 ingezette bezuinigingsprogramma wordt in 2016 afgerond.

Wij onderschrijven de analyse van de accountant voor wat betreft de drie decentralisaties en hebben daarom in de risicoparagraaf deze risico's ook benoemd en zullen u via tussentijdse rapportages goed op de hoogte houden hoe de uitvoering van de decentralisaties zich ontwikkelt.

Ook onderschrijven wij de analyse van de accountant dat de werkelijke lasten in 2015 € 1,9 miljoen hoger zijn dan in de begroting 2016. Wij vinden niet dat dit direct leidt tot een aanvullende bezuiniging van €1,9 miljoen. Dit omdat de hogere lasten in 2015 grotendeels wordt veroorzaakt door lasten die gedekt worden uit het overhevelingsbudget 2014 en onttrekkingen uit bestemmingsreserves (bv. k€ 560 aan N361) die niet als lasten in de begroting 2015 zijn opgenomen. Daarnaast is een aantal belangrijke eenmalige lasten genomen in 2015 die bijdragen aan een gezonde financiële positie van de gemeente op lange termijn. Het betreft een aanvulling op de pensioenen van wethouders (k€225) en een afwaardering c.q. storting in voorziening van een tweetal grondexploitaties (k€553).

Wij hebben in november 2015 een (meerjaren)begroting 2016 en volgende jaren opgesteld waarbij de kosten in evenwicht zijn met de inkomsten. Ook uit het financieel meerjarenperspectief 2017-2020, zoals opgenomen in de kadernota 2017-2020, verwachten wij tot een structureel en reëel sluitend (meerjaren)perspectief 2017-2020 te kunnen komen.

Het sociaal domein/decentralisaties (paragraaf 1.5)

De verklaring met een beperking voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid wordt veroorzaakt door de onzekerheden die zijn geconstateerd in het sociaal domein. Dit wordt veroorzaakt door onvoldoende controle-informatie die verkregen is van de Sociale Verzekeringsbank (pgb Jeugd en WMO), de uitvoeringsorganisatie RIGG (Jeugd) en de gemeente Groningen (WMO). Het totale bedrag aan onzekerheid bedraagt in totaal € 2.006.800. Dit bedrag aan onzekerheden overstijgt de door de raad vastgestelde goedkeuringstolerantie van € 1.086.000.

Reactie college

De accountant kwalificeert een bedrag van € 2.006.800 als onzeker. Dit betreft de uitgaven (€ 1.112.070) voor de pgb's, de uitgaven (€ 188.415) op grond van de jeugdwet en de uitgaven (€ 706.315) op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Voor het aantonen van de geleverde zorgprestaties is de gemeente voor een groot deel afhankelijk van derde partijen en ligt daarmee buiten onze invloedssfeer.

We zullen voor het opstellen van de jaarrekening 2016 in BMW-verband afspraken maken over het tijdig aanleveren van de benodigde verantwoordingsinformatie. Daarnaast zullen wij er bij de partijen op aandringen om hun interne controles op orde te brengen. In de periodieke monitor sociaal domein wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

Interne beheersing (paragraaf 5)

In oktober 2015 heeft de tussentijdse controle 2015 plaatsgevonden, die primair gericht is op opzet, bestaan en werking van de maatregelen van de administratieve organisatie. In de raadsbrief interim-controle 2015 van 13 januari 2016 zijn de bevindingen door de accountant gepresenteerd.

Het overall beeld is dat de processen over het algemeen voldoende ingericht zijn en dat op actuele ontwikkelingen tijdig wordt ingespeeld. Ook in 2015 zijn wederom binnen meerdere processen verbeteringen doorgevoerd.

In 2015 is als gevolg van de aangescherpte controlewerkzaamheden van de accountant nadrukkelijker gevraagd naar onderbouwingen van door de gemeente uitgevoerde interne controles. Deze moeten meer zichtbaar en toetsbaar zijn.

Reactie college

De in de raadsbrief interim-controle opgenomen aanbevelingen zijn direct opgepakt in acties. We blijven de acties monitoren.

We gaan het controleproces evalueren. De verbeteringen die daar uit voortkomen zullen we opnemen in onze interne controleprocessen. Zoals de accountant zelf ook aangeeft in hun rapport is 2015 een bijzonder controlejaar geweest als gevolg van het eerste jaar waarin de decentralisaties in het sociaal domein door de gemeenten werden uitgevoerd. De controle heeft zich daardoor over een langere periode uitgestreken waarbij de gemeente en de accountant afhankelijk zijn van de accountantscontroles die o.a. uitgevoerd worden bij SVB, RIGG en de gemeente Groningen.

Automatisering (paragraaf 6.3)

Voor het ICT beheer werkt de gemeente De Marne samen met andere BMW gemeenten. Deze samenwerking is nog in ontwikkeling. De accountant heeft aangegeven dat voor de controle dit als consequentie heeft gehad dat niet gesteund kan worden op de ICT beheersomgeving, maar de controle gegevensgericht is uitgevoerd met aandacht voor de juistheid van de informatie die afkomstig is uit geautomatiseerde systemen. De accountant heeft in het rapport een aantal aandachtspunten aangegeven.

Reactie college

Wij onderschrijven de aandachtspunten die door de accountant worden gedaan over de gezamenlijke afdeling BMW I&A. In 2014 hebben wij deze risico's onderkend en een afdelingsplan 2014 en 2015 opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om ICT beheer te verbeteren. De bestuurlijke aandachtspunten zijn opgenomen in de begroting 2015. Het betreft het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligingsplan en informatiebeleidsplan.

Voortgang informatiebeveiligingsplan

In het 1^e halfjaar 2015 zijn de voorbereidingen gestart voor het opstellen van een informatiebeveiligingsplan. Deze is begin 2016 vastgesteld in alle drie gemeenten en is gestart met de uitvoering.

In de periode mei/juni/juli 2016 wordt er een GAP analyse gemaakt tbv van de uitvoering van de BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten). Hieruit volgt per 1 september een voorstel met maatregelen, welke door het College worden vastgesteld. Daarna wordt een projectplan geschreven waarin de vastgestelde beveiligingsmaatregelen worden weggezet in een planning met een daarbij behorende impact op capaciteit en financiën. In de periode 2017/2018 zullen de maatregelen worden geïmplementeerd. De snel te implementeren maatregelen, zoals de procedure in- en uitdiensttreding, worden als eerste opgepakt en komen wellicht in 2016 gereed.

Voortgang informatiebeleidsplan

In het 2^e halfjaar is gestart met het opstellen van een informatiebeleidsplan. Vaststelling vindt plaats in 2016 waarna de uitvoering kan plaatsvinden.

Werkafsprakenovereenkomst

Een werkafsprakenovereenkomst (vergelijkbaar met een DVO) is in een afrondende fase. In deze overeenkomst worden afspraken vastgelegd tussen I&A BMW en de drie gemeenten over de te leveren dienstverlening.

Roadmap/afdelingsplan

Tevens is er een Roadmap in de maak waarin de projecten 2016/2017 en de voorbereiding voor de vernieuwingsslag in 2017 uiteen worden gezet. Deze Roadmap/afdelingsplan is in september 2016 gereed.